

POSTANOWIENIE

Dnia 13 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący)

SSN Jacek Błaszczyk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

Protokolant Klaudia Binienda

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Marka Zajkowskiego
w sprawie **D. R.**

oskarżonego z art. 148 § 1 k.k. po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 13 marca 2024 r.,

zażalenia obrońcy oskarżonego

na postanowienie Sądu Najwyższego

z dnia 5 marca 2024 r., II KK 35/23

w przedmiocie zastosowania tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy
na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. oraz art. 538 § 2 k.p.k.

postanowił:

- 1) utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;**
- 2) nie uwzględnić wniosku obrońcy z urzędu o zasądzenie kosztów związanych z jego uczestnictwem na posiedzeniu przed Sądem Najwyższym drugiej instancji.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy, wyrokiem z dnia 5 marca 2024 r., II KK 35/23, po rozpoznaniu kasacji obrońcy skazanego D.R., uchylił zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 1 czerwca 2022 r., sygn. akt II AKa 267/21 oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie z

dnia 11 marca 2021 r., sygn. akt V K 114/20 i sprawę w całości przekazał do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji. Uchylając to orzeczenie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 538 § 2 k.p.k. w zw. z art. 249 § 1 k.p.k. w zw. z art. 258 § 2 k.p.k., zastosował wobec oskarżonego D. R. tymczasowe aresztowanie na okres 3 miesiące, tj. do dnia 3 czerwca 2024 r.

Zażalenie na postanowienie o zastosowaniu tymczasowego aresztowania po wydaniu wyroku w wyniku rozpoznania kasacji złożył obrońca oskarżonego.

Obrońca zaskarżonemu postanowieniu Sądu Najwyższego, orzekającego w pierwszej instancji, zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik postępowania, tj. art. 249 § 1 k.p.k. poprzez bezpodstawne zastosowanie tymczasowego aresztowania, w sytuacji, gdy na podstawie okoliczności niniejszej sprawy nie ma podstaw do stosowania na obecnym etapie postępowania najsurowszego środka zapobiegawczego przewidzianego w procedurze karnej;
2. błąd w ustaleniach faktycznych, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, polegający na przyjęciu, iż istnieje duże prawdopodobieństwo w myśl art. 249 § 1 k.p.k., że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu, mimo że prawidłowa ocena materiału dowodowego nie daje podstaw do przyjęcia takiej tezy;
3. obrazę przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik postępowania, tj. art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k., poprzez przyjęcie, że zachodzą podstawy do tymczasowego aresztowania, co miało wpływ na treść postanowienia przez niezasadne zastosowanie tego środka zapobiegawczego, która miała istotny wpływ na wynik sprawy.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylenie środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, ewentualnie o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia. W toku posiedzenia Sądu odwoławczego obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zastosowanie wobec oskarżonego wolnościowych środków zapobiegawczych, a nadto wniósł o zasądzenie kosztów obrony z urzędu.

Sąd Najwyższy drugiej instancji zważył, co następuje.

Zażalenie obrońcy oskarżonego nie jest zasadne, albowiem Sąd Najwyższy orzekający w pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia trafnie wskazał, że w niniejszej sprawie potrzeba zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania sądowego izolacyjnym środkiem zapobiegawczym znajduje swoją podstawę prawną w przepisach art. 249 § 1 k.p.k. i art. 258 § 2 k.p.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego niejednokrotnie podkreślano, że w nowelizacji przepisów postępowania karnego z 2016 r. ustawodawca powrócił do rozwiązania, w którym grożąca oskarżonemu surowa kara w warunkach art. 258 § 2 k.p.k. stanowi samodzielną przesłankę szczególną stosowania tymczasowego aresztowania. Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 19 stycznia 2012 r., I KZP 18/11, stwierdził, że „podstawy stosowania tymczasowego aresztowania, określone w art. 258 § 2 k.p.k., przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 249 § 1 i art. 257 § 1 k.p.k. i przy braku przesłanek negatywnych określonych w art. 259 § 1 i 2 k.p.k., stanowią samodzielne przesłanki szczególne stosowania tego środka zapobiegawczego” (por. także postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 sierpnia 2020 r., III KZ 48/20; z dnia 5 stycznia 2022 r., IV KZ 57/21 oraz z dnia 9 lutego 2021 r., V KZ 4/21).

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu, zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w tym: zeznania między innymi świadków J. G., D. I., K. R. i E. M. oraz protokół oględzin miejsca zdarzenia, sądowo-lekarskie oględziny zwłok pokrzywdzonej, protokół oględzin rzeczy zabezpieczonych u oskarżonego oraz opinie z zakresu genetyki sądowej i z badań daktyloskopijnych, wskazuje na duże prawdopodobieństwo popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu czynu z art. 148 § 1 k.k. Została więc spełniona ogólna przesłanka stosowania wszelkich środków zapobiegawczych, natomiast zarzucenie oskarżonemu popełnienia zbrodni wskazuje na spełnienie szczególnej przesłanki określonej w przepisie art. 258 § 2 k.p.k. W takiej sytuacji tylko najsurowszy środek zapobiegawczy zabezpieczy prawidłowy tok postępowania sądowego przed Sądem pierwszej instancji, natomiast inne środki zapobiegawcze zadania tego nie spełnią.

Trafnie też Sąd Najwyższy w zaskarżonym postanowieniu uznał, że nie zachodzą inne negatywne przesłanki stosowania tymczasowego aresztowania,

określone w art. 259 k.p.k., ani nie aktualizuje się stan z art. 257 § 1 k.p.k. Zasadnie przyjęto, że sama wysokość grożącej kary może uzasadniać potrzebę tymczasowego aresztowania dla zapewnienia właściwego toku postępowania.

Wobec tego, że w wyniku rozpoznania kasacji wydany został wyrok o charakterze kasatoryjnym przyznanie stosownej opłaty na rzecz obrońcy z urzędu, za podjęte czynności w sprawie po wydaniu wyroku przez Sąd Najwyższy, podlegać będzie ocenie i decyzji procesowej właściwego Sądu.

Z tych też względów orzeczono jak w sentencji.

[PGW]

[ał]